13/08/2025

Ο Θεσσαλιώτιδος Τιμόθεος για τη θέση της Παναγίας στη ζωή της Εκκλησίας και των πιστών

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων

Ο Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος χοροστάτησε στην Ακολουθία του Εσπερινού και της Ιεράς Παρακλήσεως προς την Υπεραγία Θεοτόκο, η οποία τελέσθηκε την Τρίτη 12 Αυγούστου 2025, στον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου της Τοπικής Κοινότητας Ελληνικού Φαρσάλων.

Στο τέλος, ο Σεπτός Ποιμενάρχης απηύθυνε λόγο πνευματικής οικοδομής προς το εκκλησίασμα, αναφερόμενος στην πνευματική σημασία της περιόδου του Δεκαπενταύγουστου, στην προσευχή μέσω των Παρακλητικών Κανόνων και στην ιδιαίτερη θέση της Υπεραγίας Θεοτόκου στην ζωή της Εκκλησίας και των πιστών.

Αναλυτικά ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος ανέφερε:

«Ήδη, αδελφοί μου, με την ακολουθία την αποψινή που τελέσαμε, πρώτα με την Ακολουθία του Εσπερινού, κατά την οποίαν αποδίδεται η Μεγάλη Εορτή της Θείας Μεταμορφώσεως του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, απόψε και αύριο, αλλά και στη συνέχεια με την προτελευταία παράκληση προς την Παναγία Μητέρα του Κυρίου μας.

Είναι ο προτελευταίος Παρακλητικός Κανόνας που ψάλλουμε στους ναούς μας για τη φετινή περίοδο του Δεκαπενταύγουστου και αύριο είναι ο τελευταίος Παρακλητικός Κανόνας. Χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι κάθε Ορθόδοξος Χριστιανός δεν μπορεί στο σπίτι του να προσεύχεται, να ψάλλει ή να αναγιγνώσκει τον Παρακλητικό Κανόνα προς την Παναγία Μητέρα του Κυρίου, για προσευχή και για ενίσχυση πνευματική.

Όμως, μέσα στον λειτουργικό κύκλο της Εκκλησίας μας, η αποψινή ακολουθία αυτού του Παρακλητικού Κανόνος είναι η προτελευταία, διότι αύριο, όπως είπαμε, θα ψάλλουμε τον τελευταίο και μεθαύριο θα τελέσουμε τον Εσπερινό της Μεγάλης Εορτής, της Κοιμήσεως της Παναγίας Μητέρας του Θεού και της ενδόξου Μεταστάσεώς Της.

Ολόκληρος ο Αύγουστος είναι αφιερωμένος στην Παναγία μας. Από την πρώτη, ένας μεγάλος σταθμός, την 15η του μηνός· στη συνέχεια η 23η, όπου έχουμε την απόδοση τα Εννιάμερα της Παναγίας, και βέβαια την τελευταία ημέρα του μηνός Αυγούστου, την 31η, με την Κατάθεση της Τιμίας Ζώνης Της. Αλλά δεν έχει μόνον τον μήνα Αύγουστο η Παναγία ως κέντρο της εκκλησιαστικής ζωής, αλλά όλος ο χρόνος. Ολόκληρες, όλες οι λειτουργικές συνάξεις και οι ιερές ακολουθίες της Εκκλησίας μας έχουν ως κέντρο την Παναγία.

Και το ερμηνεύουν πολύ εύστοχα οι Πατέρες και κυρίως ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, ο οποίος έχει μία πολύ όμορφη εικόνα γύρω από το ότι είναι κεντρικό πρόσωπο της λατρείας και της χριστιανικής ζωής η Παναγία Μητέρα του Κυρίου. Γράφει ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης: Για να φυτέψουμε ένα δέντρο, λέγει, φτιάχνουμε ένα περιβόλι. Και το δέντρο το φυτεύουμε για να πάρουμε καρπούς. Έτσι ακριβώς και η Παναγία Μητέρα του Κυρίου, φυτεύεται και βρίσκεται μέσα σε αυτό το πνευματικό παραδείσιο περιβόλι, γιατί από Αυτήν θα προέλθει ο καρπός Της, που είναι ο Κύριός μας ο Ιησούς Χριστός.

Σκοπός της φυτεύσεως του δέντρου είναι να πάρουμε καρπούς· σκοπός της παρουσίας της κεχαριτωμένης Κόρης μέσα στη ζωή της Εκκλησίας, είναι να έλθει ανάμεσά μας ο Ενανθρωπήσας Θεός Λόγος, ο Κύριός μας ο Ιησούς Χριστός, ο καρπός δηλαδή του Ουρανίου θελήματος των αιώνων, αποκαλυφθέντος και πραγματοποιηθέντος εν χρόνω, σαρκωθέντος Κυρίου μας Ιησού Χριστού.

Γι’ αυτό και η Παναγία μας πολλούς ύμνους είπαμε απόψε. Πολλούς ύμνους Της ψάλλαμε κάθε βράδυ και κάθε ημέρα, και το πρωί στις ακολουθίες του Όρθρου και το απόγευμα στις ακολουθίες του Εσπερινού και τώρα στις Παρακλήσεις. Αλλά, το κεντρικό γεγονός όπου ψάλλεται η Παναγία Μητέρα του Κυρίου είναι αυτό το

ακροτελεύτιο του ύμνου εις την Παναγία από την Ενάτη Ωδή: «Την όντως Θεοτόκον σε μεγαλύνομεν». Μεγαλύνουμε την Παναγία γιατί είναι η Θεοτόκος, γιατί έτεκε Θεόν σεσαρκωμένον. Αυτός είναι ο λόγος που ψάλλουμε την Παναγία. Αυτός είναι ο λόγος που την ονόμασε η Εκκλησία Παναγία. Αυτός είναι ο λόγος που την είπε Οδηγήτρια, Γλυκοφιλούσα και τόσα άλλα πολύ όμορφα, χαριτωμένα επίθετα που προσδίδονται στο Άγιο Πρόσωπό Της· για να μας δημιουργεί τις προϋποθέσεις να σκεπτόμαστε, για την παρουσία Της μέσα στον χώρο της Εκκλησίας. «Ἡ Ὄντως Θεοτόκος».

Και αν το μυαλό μας έτσι το αφήσουμε να περιπλανηθεί, θα πάμε στην 3η Οικουμενική Σύνοδο, 431 μ.Χ., στην Έφεσο. Εκεί όπου υπήρχαν τότε και Επίσκοποι και Πατριάρχες και άλλοι φιλόσοφοι, οι οποίοι έλεγαν ότι η Κυρία, η Παναγία, δεν εγέννησε τον Θεόν, αλλά έναν ψηλόν άνθρωπο, έναν χαριτωμένο με πολλά χαρίσματα άνθρωπο. Γι’ αυτό και δεν την ονόμαζαν Θεοτόκο, αλλά την αποκαλούσαν Χριστοτόκο.

Όμως για εμάς τους Ορθοδόξους Χριστιανούς, όπως είπαμε, ο σκοπός της παρουσίας Της, αν δούμε λίγο από την γέννησή Της, όπου ήταν αποτέλεσμα νηστείας και προσευχής της στείρας μητέρας Της και του γέροντος πατέρα Της, του Ιωακείμ και της Άννης, ήταν αποτέλεσμα νηστείας και προσευχής η γέννησή Της, βλέπουμε λοιπόν την ενέργεια του Θεού μέσα στο πρόσωπό Της, για να καθιερωθεί και να γίνει ιερό πρόσωπο· για να καθιερωθεί αυτή η κεχαριτωμένη Κόρη και στη συνέχεια να γεννήσει, μετά από το μήνυμα που της έφερε ο Αρχάγγελος Γαβριήλ, ότι επελέγη από τον Θεό εξαιτίας των χαρισμάτων Της, εξαιτίας της προσωπικότητός Της, εξαιτίας του Αγίου βίου Της, της ζωής Της και της καθαρότητός Της, να γεννήσει τον Υιό και Λόγο του Θεού.

Και γεννάει Θεόν σεσαρκωμένον. Σαρκώνεται ο Θεός. Όπως τότε στον Παράδεισο της Τρυφής ο άνθρωπος έγινε χοϊκός – πήρε από εκεί, από παρθενικό χώμα, η Τριαδική Θεότητα και έπλασε τον άνθρωπο – έτσι τώρα χρειάζεται παρθενικό σώμα για να γεννηθεί το Δεύτερο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, ο Υιός και Λόγος του Θεού.

Γι’ αυτό και ο Άγιος Γερμανός, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, γράφει έναν περίφημο λόγο εις την γέννηση της Θεοτόκου, όχι στην Κοίμησή Της. Αλλά είναι πολύ εύστοχες αυτές οι ωραίες αντιθέσεις τις οποίες καταγράφει στο τέλος του λόγου του, και θα σας πω δύο-τρεις: Λέγει εκεί πέρα – η Εύα εγέννησε χοϊκόν άνθρωπον· η Μαρία εγέννησε το Φως της Θεότητος. Δέστε αντιθέσεις: η Εύα εγέννησε φθορά· και η Μαρία, η Θεοτόκος, εγέννησε αφθαρσία. Η Εύα εγέννησε θάνατο – να θυμηθούμε τα πρώτα αδέλφια, τον Κάιν και τον Άβελ, που ο ένας σκότωσε τον άλλον – ενώ η Μαρία εγέννησε την πηγή της ζωής και της

Αναστάσεως, τον Κύριό μας τον Ιησού Χριστό.

Για δέστε, αδελφοί μου, πώς λοιπόν καθιερώνεται μέσα στην Εκκλησία να είναι η Θεοτόκος, η Μητέρα του Θεού· μία γυναίκα ίδια με όλες τις γυναίκες του κόσμου. Δεν είχε διαφορά – σαν την μητέρα μας και σαν την αδελφή μας και σαν την σύζυγό μας ήταν κι εκείνη. Αλλά ήταν ένας καθαρός άνθρωπος. Απομάκρυνε από την ζωή Της κάθε μολυσμό, και σαρκικό και πνευματικό. Είχε πολλές χάρες και αρετές. Γι' αυτό και ο Αρχάγγελος Γαβριήλ την ονόμασε «κεχαριτωμένη» την Κόρη. Γι' αυτό και μπόρεσε μέσα Της – εύρηκε τόπο καθαρό και αμόλυντο, όπως λέμε και στο Σύμβολο της Πίστεώς μας – να γεννηθεί ο Υιός και Λόγος του Θεού διά Πνεύματος Αγίου. Γι' αυτό και είναι Θεοτόκος. Γι' αυτό και αναδεικνύεται Μητέρα του Θεού. Γι' αυτό και γεννά άνευ φθοράς τον Κύριο της Δόξης. Και παραμένει Παρθένος – και πριν τον τόκο και κατά τον τόκο και μετά την γέννηση και μετά τον τόκο του Ιησού Χριστού.

Και γαλουχεί τον Χριστό, τον Θεό, τον παίρνει στην αγκαλιά Της, τον θρέφει με το γάλα Της από τους μαστούς Της και προσφέρει ολόκληρη την ανθρώπινη φύση, και ενώνεται ο Θεός με τον άνθρωπο μέσα στην χαριτωμένη και καθαρή μήτρα Της. Αυτό είναι το γεγονός της Παναγίας. Αυτό είναι το μυστήριο της Παναγίας μας.

Γι' αυτό και είναι Παναγία. Γι' αυτό και μεθαύριο δεν θα εορτάσουμε μόνο την Κοίμησή Της, αλλά θα εορτάζουμε και την ένδοξη Μετάστασή Της στους ουρανούς. Γιατί; Γιατί το σώμα Της, που εφιλοξένησε το Δεύτερο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, εκ Πνεύματος Αγίου, δεν μπορούσε να υποστεί φθορά. Δεν μπορούσε να μπει στον τάφο και να αρχίσει να σαπίζει και να το τρώνε οι σκώληκες, αλλά μετέστη εις τους ουρανούς.

Γι' αυτό λέμε και «Πάσχα του καλοκαιριού», γιατί έχουμε διάβαση, έχουμε πέρασμα της Παναγίας Μητέρας από την φθαρτή κατάσταση στην αφθαρσία. Το σώμα Της παραμένει άφθαρτο. Γι' αυτό και μεθίσταται εις τους ουρανούς· δεν ανίσταται – προσέξτε! Δεν έχουμε Ανάσταση όπως έχουμε στον Κύριο της Δόξης· έχουμε Μετάσταση. Μεθίσταται εις τους ουρανούς, αλλά άφθαρτο, και παραμένει στην δόξα της Αγίας Τριάδος και στην αγκαλιά του Υιού και Θεού Της, του Θεού Λόγου.

Να λοιπόν το Πανάγιο Πρόσωπο της Παναγίας – πόσα πράγματα προσέφερε για εμάς, για τον κάθε έναν από εμάς και την καθεμία και γίνεται Εκείνη το κέντρο της Εκκλησίας. Για να πάμε στον Υιό Της, πρέπει να πάμε πρώτα σε Εκείνη· για να πάμε στον Υιό πρέπει να πάμε πρώτα στην Μητέρα, για να μας οδηγήσει στον Υιό. Να πάρουμε τα χαρίσματά Της – την ταπείνωσή Της, την καθαρότητά Της, την προσήλωσή Της εις τον Υιό Της και Θεόν. Όλα αυτά που χρειαζόμαστε κι εμείς: να

είμαστε ταπεινοί, να είμαστε εγκρατείς, να είμαστε άνθρωποι καθαροί, να είμαστε άνθρωποι ευπρεπείς, να είμαστε άνθρωποι προσευχής, για να ενωνόμαστε με τον Θεόν Λόγον διά της Μητρός Του.

Κι επειδή είναι Μητέρα και ξέρουμε όλοι μας τι σημαίνει η μητέρα του καθενός από εμάς και της καθεμιάς, όπου μπορεί να ανέχεται και τις καλές και τις κακές και τις δύσκολες στιγμές μας, έτσι πάμε και σε εκείνη. Αλλά σημασία έχει να έχουμε καλή διάθεση και καλό λογισμό, ώστε εκείνη να μεταποιεί και να μεταστρέφει το κακό μας είναι και να αλλοιωνόμαστε και να γινόμαστε άνθρωποι χαριτωμένοι. Να γινόμαστε χαριτωμένοι άνθρωποι· άνθρωποι του Χριστού και της Εκκλησίας.

Αυτό λοιπόν το πρόσωπο, το πανυπερευλογημένο πρόσωπο της Παναγίας Μητέρας του Κυρίου, έχει κέντρο η Εκκλησία και έχει κέντρο ο μήνας Αύγουστος και θα την εορτάσουμε μεθαύριο – την Κοίμησή Της και την ένδοξη στους ουρανούς Μετάστασή Της. Αυτή λοιπόν την Παναγία μας που μπορούμε όλοι μας να προσκυνούμε τα ιερά Της εικονίσματα και να της ψελλίζουμε στο αυτί Της την ανάγκη μας, τον πόνο μας, την θλίψη μας, την χαρά μας· να κάνουμε αιτήματα, αλλά να κάνουμε και δοξολογία, για να μεταφέρονται αυτά στον Υιό και Θεό μας και να παραμένουμε μέσα στην αγκαλιά Της.

Είναι πολύ σπουδαίο να καταφέρουμε να κατορθώσουμε να είμαστε στην αγκαλιά της Παναγίας· γιατί τότε θα είμαστε Παναγιοσκέπαστοι, θα μας σκεπάζει η Παναγία και θα μας δίδει αυτό το οποίο έχει ανάγκη ο καθένας, προς το συμφέρον όμως για την σωτηρία μας, όχι για να εξυπηρετήσουμε ιδιοτελείς ανάγκες και σκοπούς, αλλά για την σωτηρία μας.

Εύχομαι, αδελφοί μου, αυτά τα οποία η Εκκλησία μας προσφέρει και μας διδάσκει για το πανυπερευλογημένο πρόσωπο της Κυρίας Θεοτόκου, να μας συγκλονίζουν στη ζωή μας· να μας συγκλονίζουν, να μας επαναφέρουν και να μας επιστρέφουν σε αυτό που πραγματικά είμαστε και μπορούμε να είμαστε, για να γευόμαστε την χαρά του Παραδείσου, την κοινωνία των Αγίων και των Αγγέλων και κυρίως την αγκάλη της Παναγίας Μητέρας του Κυρίου».

